

Resultaten ecologische oriëntatie Appingedam.

Het landelijk gebied rondom de kern Appingedam kan getypeerd worden als een gebied met algemene natuur- en landschapswaarden. Het gebied bestaat dan ook hoofdzakelijk uit (klei)gronden die in de loop der jaren in cultuur zijn gebracht. De soorten die in dergelijke gebieden, met intensievere vormen van grondgebruik, aangetroffen kunnen worden zijn soorten die ook intensiever bebouwde gebieden kunnen voortbestaan. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan minder kritische weide- en akkervogels (kieviet, grutto, scholekster) en doortrekkende en/of overwinterende vogels (eenden, zwanen, ganzen). Wat betreft de plantensoorten komen in dergelijke gebieden hoofdzakelijk algemene akkeronkruidvegetaties voor op overhoeken, perceelsranden, bermen en oevers. Een groot deel van het landelijk gebied ten noorden van de bebouwde kom van Appingedam is aangewezen als beheersgebied in het kader van het Gebiedsplan Groningen. In dit beheersgebied wordt het gebruik van de agrarische gronden als grasland gestimuleerd. Graslanden zijn namelijk van grote betekenis als broed- en foerageergebied voor weidevogels. Binnen dit beheersgebied worden maatregelen getroffen die gericht zijn op behoud en verbetering van de weidevogelbiotoop. Daarbij gaat het voornamelijk om de soorten Grutto, Kieviet, Tureluur en Slobeend. In het bestemmingsplan voor het buitengebied wordt hieraan nadere aandacht besteed.

Ten westen van dit beheersgebied ligt nog het landgoed Ekenstein, dat deels bestaat uit een bos met belangrijke ecologische waarden. Ook hier is een beschermende regeling in het bestemmingsplan van belang.

De ecologische waarde van de agrarische gronden ten zuiden van de stad beperken zich tot enkele voormalige baggerspeciedepots ten zuiden van het Eemskanaal die in de loop der jaren zijn ontwikkeld tot ecologisch waardevolle natuurgebiedjes.

Volgens het natuurloket ⁷⁾ komen in en rond Appingedam een aantal soorten voor die beschermd zijn op grond van de Flora- en faunawet. Een aantal daarvan komt tevens voor op de Rode Lijst. Soorten die op deze lijst staan hebben geen wettelijke status maar de lijst geeft wel de kwetsbaarheid van de soorten aan.

Er wordt bijvoorbeeld aangegeven of een soort bijna is uitgestorven of bedreigd is in zijn voorkomen in Nederland.

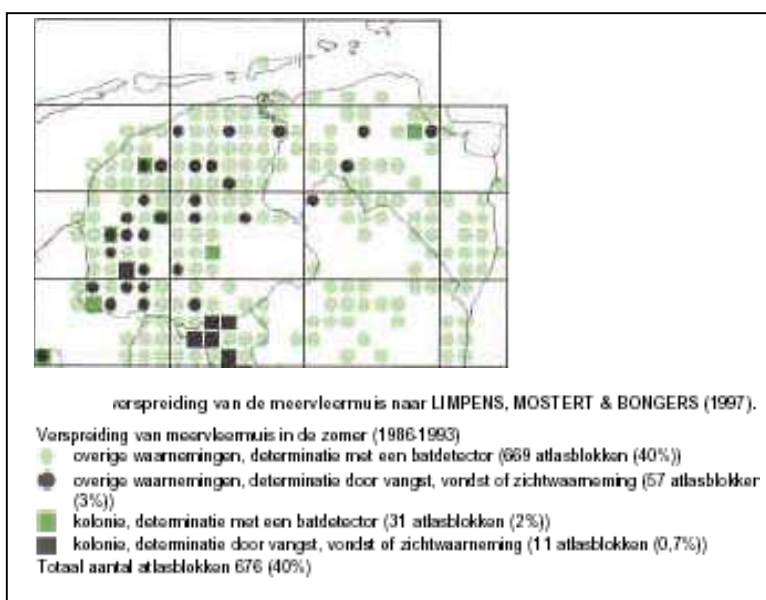
Een soort die bescherming geniet onder de Flora- en faunawet kan ook op de Rode Lijst voorkomen, maar een soort op de Rode Lijst is niet automatisch beschermd onder de Flora- en faunawet.

Het betreft hier met name de voornoemde vogelsoorten, waaronder broedvogels en watervogels. In veel geringer aantal zijn in en rond Appingedam nog plantensoorten, zoogdieren, amfibieën en vlinders waargenomen.

---

⁷⁾ www.natuurloket.nl

Wat betreft de zoogdieren worden enkele vleermuissoorten bedoeld als zijnde (strikt) beschermde soorten. Vleermuizen genieten strikte bescherming en afhankelijk van de soort kunnen deze (vaste) verblijfplaatsen hebben in gebouwen en/of holle bomen. Zo is de watervleermuis geen uitgesproken bewoner van gebouwen in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Laatvlieger, Gewone Grootoorvleermuis en de Meervleermuis. Hiervan maakt de Laatvlieger sporadisch gebruik van 'gewone' gebouwen, de grootste kans op kolonies is te verwachten in de oudere gebouwen. Het gebied in en rond Appingedam is geschikt voor vleermuizen gezien de vele waterlopen die langs en door de stad lopen en gebruikt worden als jachtgebied en vliegroute van en naar bijvoorbeeld het Schildmeer. Het is dan ook van belang dat de waterlopen zoveel mogelijk behouden blijven voor de deze soort. Met name van de Meervleermuis is in het verleden reeds een kolonie aangetroffen in Appingedam, het betreft hier een kraamkolonie welke gesignaleerd is in 1993 (zie figuur 7). Jagend is de soort echter in de hele provincie waargenomen.

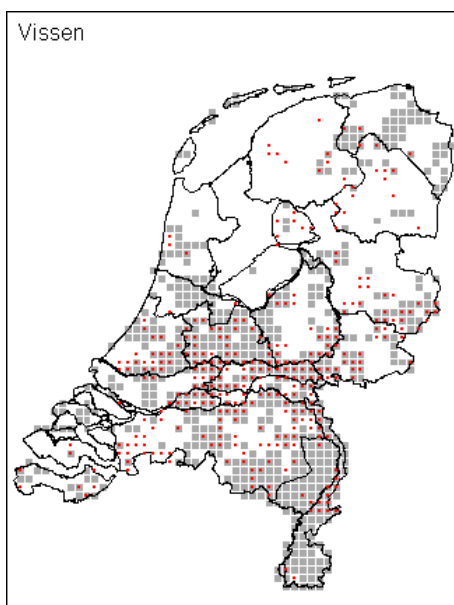
Figuur 10. Verspreiding Meervleermuizen in Noord-Nederland

De Meervleermuis foerageert voornamelijk boven plassen, meren, kanalen vaarten en andere brede watergangen en heeft daarbij een voorkeur voor watergangen die breder zijn dan 10 meter. Verder is nog van belang dat de paringstijd van deze vleermuissoort waarschijnlijk begint vanaf augustus, waarbij ook in de winterverblijfplaatsen wordt gepaard.

Mogelijk zou in Appingedam nog de waterspitsmuis voor kunnen komen. Dit is een Rode Lijst soort die ook voorkomt op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en zodoende strikte bescherming geniet.

De waterspitsmuis is aangetroffen rond het Schildmeer en met name bij ruimtelijke ontwikkelingen ten zuiden van het Eemskanaal dient met een mogelijke aanwezigheid van deze soort rekening te worden gehouden.

Tot slot is uit de waarnemingskaart voor vissen van de RAVON nog af te leiden dat het oppervlaktewater in de provincie Groningen geschikt is voor vissoorten. Dit is vooral bij voorgenomen dempingen van waterlopen van belang nader onderzoek naar te doen.

Figuur 11. Verspreiding vissen in Nederland (bron: www.RAVON.nl)

Tot slot komen uiteraard eveneens algemeen voorkomende beschermde soorten voor, welke onder de AMvB van het Rijk vallen en zodoende vrijgesteld zijn van ontheffingsaanvraag.

Om de verwachte aanwezigheid van voornoemde soorten enigszins te kunnen verifiëren, kan onder andere gebruik gemaakt worden van reeds gehouden ecologische onderzoeken in het kader van recent opgestelde bestemmingsplannen en vrijstellingsprocedures (art.19 WRO) Binnen de gemeentegrenzen zijn de volgende ecologische onderzoeken gehouden.

In dit kader kan het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Fivelpoort genoemd worden ten zuiden van het Eemskanaal. Tussen dit terrein en het Eemskanaal ligt het slibdepot Woldbrug. De provincie heeft laten onderzoeken wat de ecologische waarde hiervan is en hierbij is vastgesteld dat deze gekenmerkt worden door een gevarieerd vegetatiepatroon. Het westelijk deel van het terrein Woldbrug is grotendeels begroeid met ruigvegetaties en plaatselijk opslag van bomen en struiken. Soorten als Koninginnekruid en Gewone Engeldwortel komen massaal voor en trekken tijdens de bloeitijd grote aantallen insecten aan, waaronder diverse soorten dagvlinders.

Het oostelijke deel is natter, hier domineren soortarme, lichte rietvegetaties, die plaatselijk overgaan in dichte wilgenopslag.

Het terrein is tevens van betekenis als broedgebied voor vogels, waaronder ook minder algemene soorten als Bruine Kiekendief, Waterral, Sprinkhaanrietzanger en Paapje. Het terrein is tevens een geschikt leefmilieu voor diverse soorten zoogdieren. Ten oosten van het depot Woldbrug is nog een dergelijk terrein gelegen welke door de omlegging van de N33 ter compensatie van het natuurverlies aldaar een natuurfunctie heeft gekregen. De waarde van deze voormalige slibdepots is dus van zodanig belang dat deze terreinen in het betreffende bestemmingsplan van een beschermende regeling worden voorzien.